

BYGNINGS OG LANDSKABSKULTUR MØN

Vordingborg Kommune
Plansekretariatet
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg

E-mail: planby@vordingborg.dk
Dato 06.11.23

Kommentar fra Bygnings- og Landskabskultur Møn i Vordingborg Kommunes Idéfase vedr. vedvarende energianlæg på landarealer

1. Som bevaringsforening går BoLM naturligt ind for grøn omstilling og vedvarende energi (VE). Vi anerkender derfor regeringens ønske om, at der skal mere vedvarende energi på land – også i Vordingborg Kommune (VK), og vi bakker op om det overordnede formål med Idéoplægget. Men som bevaringsforening må vi selvfølgelig insistere på, at udbygning af VE skal ske med så få og små negative konsekvenser for værdifulde landskaber og kulturmiljøer som muligt. Det er vi derfor meget glade for også er en præmis for Idéoplægget (s. 7).
2. Oplægget lister for hvert projekt data vedr. påvirkning af beskyttet natur og landskab, men ikke af bygningskultur og kulturmiljøer. Men disse kan jo også, præcis som natur og landskab, blive belastet af, at der etableres store energianlæg i deres nærhed. Oplægget burde derfor også inddrage vurderinger af nærhed til og mulig påvirkning af de i kommuneplanen udpegede kulturmiljøer og fredede bygninger/anlæg (bl.a. herregårde og kirker). Fx ligger Høvdingsgård, Lilliendal og Petersgaard samt Køng Kirke betænkeligt tæt på nogle af projekterne.
3. Vi er glade for, at oplægget beskriver mulige positive naboeffekter samt lovbundne og frivillige kompensationsordninger for særligt berørte naboer til VE-anlæg (s.7-8). Vi ser gerne dette styrket til en egentlig kommunal 'politik' for hvordan VK kan sørge for 'positiv særbehandling' til de få mest belastede naboer. VK bør sikre maximal information, indsigt og indflydelse på beslutningsprocessen, og maximal mulighed for medejerskab og økonomisk udbytte af anlæggene. De kompensations- og gevinstmuligheder,

der principielt er frivillige, bør i så høj grad som muligt gøres obligatoriske for VE-projekter i VK.

4. Vi forstår ikke, at VK nu (så vidt vi kan se) har kastet al koordineret helhedsplanlægning af VE på land overbord. Idet man tilsyneladende alene vil lade sig styre af individuelle lodsejer-/initiativtager-ønsker, når der skal træffes beslutninger om sådanne anlæg.
5. For at forebygge disse tilfældigheder, bør idéfasen munde ud i en overordnet og koordineret helhedsplan for VE på land i VK. Der findes en del tidligere planer og meningstilkendegivelser om vindmøller, som man kan tage afsæt i. Men vi er faktisk mere bekymrede over de mange solcelleanlæg, der breder sig ud over landskaberne i disse år. Ligesom vindmøller kræver solcelleparker omtanke og afdækning ift. til naboer og omgivende natur og kulturlandskab.
6. VK bør i en kommende plan stille flere krav til solcelleparker mhp. begrænsning af nabogener og miljøbelastning. Fx krav om omgivende beplantningsbælter, minimums-afstande til offentlig vej og nabobygninger, samt opdeling af meget store projekter i mindre stykker, der bedre kan indpasses i landskabet, evt. med opdelende levende hegn. Belært af dårlige erfaringer fra Barmosen (jfr. referat af borgermøde i Lundby) skal det også sikres, at sådanne krav faktisk bliver effektueret i etableringen og driften af VE-anlæggene.
7. Et hovedprincip bør være, at man undgår uplanlagt og ukoordineret spredning af store og små anlæg ud over størstedelen af VK's landarealer, og i stedet koncentrerer VE-landanlæg på få udvalgte lokaliteter uden større natur- o.a. værdier og med så få naboer som muligt.
8. I VK betyder det, at VE-landanlæg bør koncentrerer i Barmosen og Køng Mose, og helst kun i disse områder.
9. Det betyder så til gengæld, at de få direkte berørte naboer her i den grad kommer til "at tage en for holdet". Så der må gøres en ekstra indsats for at holde netop dem skadesløse som nævnt vha. erstatning, kompensation, ekspropriationsforpligtelse for initiativtager/VK, muligheder for medejerskab og andel af indtjeningen etc.
10. Mht. de nævnte placeringer i BoLM's virkeområde (Landsled, Petersgård og Høvdingsgård) er vi nødt til at erklære os som modstandere af disse projekter. De ligger alle i Kystnærhedszonen og vil påvirke kystbilledet voldsomt. For kystnærhedszonen gælder det, at der skal være 'funktionelle og planlægningsmæssige grunde' til at placere større nye anlæg i denne; det vil i praksis sige, at der ikke må være alternative placeringsmuligheder udenfor zonen. Men det er der jo i VK netop på de i pkt. 7 nævnte steder. Endvidere ligger Landsled-, Petersgård- og Høvdingsgård-projekterne tæt på

beskyttede naturområder, værdifulde landskaber samt fredede/ bevaringsværdige bygnings- og kulturmiljøer. For Landsled-projekterne gælder desuden, at der ikke er 'proportionalitet' mellem landskabsbelastning og udbytte – man får (sammenlignet med andre projekter) alt for lidt energi ud af de foreslåede møller.

11. Overfor en evt. læsning af at, "det her ender jo bare med en samlet 'not in my backyard'-indstilling fra Møn", kan det påpeges, at Møn med Klintholm Havn som base for offshore-aktiviteter faktisk allerede yder et vigtigt bidrag til VE. Det giver faktisk også miljø- o.a. belastninger i de berørte områder, ikke ulig dem, der vil kunne ramme Barmosen og Køng Mose. Senest har BoLM både i et læserbrev og et brev til KTU-udvalget efterlyst en samlet plan her med hensyntagen til *alle* interesser, herunder også til de arkitektoniske og miljømæssige værdier.
12. Sluttelig efterlyser vi et afsnit i idéoplægget om VK's planer for VE-anlæg på kommunale ejendomme og besiddelser. Der må være gode muligheder for, at VK selv kan gå i spidsen. Som altid med hensyntagen til bevaringsværdige bygnings-, landskabs- og kulturmiljøer; i byer og landsbyer *fraråder* vi fx solcelleanlæg på tagflader, der vender ud mod offentlig vej.

Venlig hilsen

Rigmor Nielsen

Formand

Høvdingsgårdallé den 5.11.2023

Indsigelse til etablering af vindmølle anlæg V1 ved Høvdingsgård

Som ejer af ejendommen Stenhuset beliggende Høvdingsgårdallé 2, 4735 Mern fremsendes hermed min umiddelbare indsigelse til etablering af vindmølle anlæg V1 ved Høvdingsgård.

Jeg henviser til kommunens fremsendte informationsmateriale efter mødet i Mern Forsamlingshus den 31.10.23 og vil gøre opmærksom på, at kortet for placering af vindmøller ved **projekt V1 ikke medfølger** i sammenhæng med beskrivelsen af fjernvarmeanlægget for Mern. Konsekvensen heraf kan betyde, at områdets beboere ikke er opmærksomme på de følger, placeringen af vindmøllerne kan have i forbindelse med fjernvarmeanlægget.

Derfor skal jeg anmode om, at kortet eftersendes i sammenhæng med den fremsendte beskrivelse af fjernvarmeanlægget, så placeringen af vindmøllerne fremgår, i lighed med de andre projekter. Endvidere bør indsigelsesfristen forlænges, så de berørte beboere har mulighed for at reagere, på lige fod med de andre projekter.

Konflikt i forhold til Planloven

Kulturarvsdimensionen af opførelse af vindmøller er ikke tilstrækkeligt belyst og er i potentiel konflikt med div. Lovsæt.

Planloven stiller krav om, at kommunerne varetager de kulturhistoriske interesser både i byerne og på landet.

Konflikt i forhold til Kommuneplanen

<https://kommuneplan-2022.vordingborg.dk>

Kommuneplanen skal indeholde retningslinjer, der sikrer de udpegede kulturmiljøer og en oversigt over bevaringsværdige bygninger, mens lokalplaner kan præcisere og uddybe, hvilke hensyn der gælder for de enkelte kulturmiljøer og bygninger.

I Vordingborg Kommunes kommuneplan er det formulerede mål for kulturmiljøer at:

"Vordingborg Kommune vil profilere sig med en bevidst og høj kvalitet inden for en sikring af kulturmiljøerne som kulturarvskommune".

"I landskabet skal der værnes om de klassiske kulturhistoriske monumenter og mere ydmyge kulturhistoriske spor".

Endvidere står der i Kommuneplanen at:

"Den fortsatte indsats for at beskytte og bevare kommunens kulturarv skal styrkes."

"Den fortsatte indsats for at beskytte og bevare kommunens kulturarv og landskabelige værdi skal styrkes."

Vordingborg Kommune ønsker ifølge kommuneplanen i ”....særlig grad at værne om en række kulturmiljøer, der skiller sig ud ved at kendetegne kommunen. Fortidsminder, hovedgårde og godslandskaber, bygninger og bebyggelse opført efter en særlig lokal tradition, industrianlæg og topografi knyttet til roer, hør, kridt- og flint”

”Der skal inden igangsættelse af byggeri, anlægsarbejder og andre indgreb, der i væsentlig grad vil påvirke oplevelsen eller kvaliteten af de kulturhistoriske værdier, foretages en konkret vurdering af, om sådanne indgreb vil være i strid med hensynet til kulturhistoriske interesser”

”De udpegede kulturhistoriske elementer i landskabet skal så vidt muligt bevares og i nødvendigt omfang plejes. Inden der iværksættes byggeri, anlæg, vandindvinding, større skovrejsninger, ændringer i vandløb, alléer, vejtræer, fjernelse af gamle skel, levende hegn samt andre forhold, der ændrer kultursporenes tilstand, skal der foretages en konkret kulturmiljøvurdering”.

Et problem er i den forbindelse, at udpegningen af kulturhistoriske elementer ikke er blevet fulgt op af kommunen. Hverken Godsernes hovedhuse, avls- eller landsbrugsbygninger eller den bebyggelse som har hørt under godsernes skov- og landarbejderhuse, godsforvalterboliger etc. er blevet registeret. Godslandskaberne omtales som værdifulde i rapporten *Kulturarvskortlægning Mern*, som er udarbejdet af Cowi i samarbejde med Vordingborg Kommune i 2008, men der er ikke gennemført nogen konkret juridisk kulturmiljøvurdering.

For at kunne udrede konsekvensen af hvilken indvirkning anlæggelse af vindmøller vil have på kulturarvsværdierne, bør der gennemføres SAVE-registrering af den bebyggelse som vil blive berørt af tiltaget. Dette gælder godslandskabets hoved- og avlsbygninger, tilhørende enkeltgårde og lands- og skovarbejderboliger, husmandssteder mv.

Uddrag fra rapporten *Kulturarvskortlægning Mern*, som er Udarbejdet af Cowi i samarbejde med Vordingborg Kommune i 2008:

https://www.vordingborg.dk/media/dl2nqe5j/mern-kulturarvskortlaegning_kom.pdf:

Godslandskaberne på Sydsjælland er bemærkelsesværdige kulturgeografiske landskabstræk. Her ses et kulturlandskab som er markant og stedsspecifikt for Sydsjælland: store områder med dyrket land som afbrydes af skove.

Enhver kan nærme sig disse hovedgårde ad offentlig vej i form af statelige alléer og uden krænkelser af privatlivets fred opnå et indtryk af arkitekturen, parkernes omfang og til dels beplantning, økonomibygningernes mangfoldighed og kendetegn, de forskellige folkeboliger drysset rundt omkring i skovene og det åbne land, stengærder, mindsten, de store marker, der nu næsten over en kam dyrkes med korn eller frø – kort sagt alle de materielle spor der til sammen understreger godslandskabets egenart.

Landbebyggelsen omkring Mern by er i høj grad præget af godslandskabet.

Blandt bebyggelsen på landet indtager de mange større gårde og godser en fremtrædende plads ved siden af landsbyerne. Med store hoved- og avlsbygninger, tilhørende enkeltgårde og arbejderboliger samt store jordtilliggende udgør godserne et værdifuldt, bygningskulturelt miljø af stor betydning for hele området.

I Vordingborg Kommunes landskabskarakteranalyser er landskabet omkring den karakteristiske Høvdingsgårdallé beskrevet under

Oplevelsesrige landskaber

"Herregårdene Lilliendal og Høvdingsgård, som er forbundet med en allé, indgår i det sidste udpegede område..."

"7-østsjællandsgodslandskab-ved-mern"

<https://www.vordingborg.dk/borger/bolig-og-byggeri/byggeri/byggeri-i-landzone/landskabskarakteranalyser/>

Konflikt i forhold til Naturbeskyttelsesloven

Området er omfattet af Grønt Danmarkskort.

Opsætning af anlæg på grønne arealer og økologiske korridorer går imod kommuneplanen:

"Men på samme måde som andre tekniske anlæg, skal vedvarende energianlæg ikke placeres i beskyttet natur og naturudpegede områder (fx Grønt Danmarkskort)."

"Som udgangspunkt skal områder udpeget som større uforstyrrede landskaber, bevaringsværdige landskaber og/eller værdifulde kulturlandskaber friholdes for nye anlæg"

4.6.2 Varetagelse af naturinteresser i kommuneplanlægningen.

*Kommuneplanen skal ifølge planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 14, indeholde retningslinjer for varetagelse af naturbeskyttelsesinteresserne, som udgøres af naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, herunder... **økologiske forbindelser... og for prioritering af kommunalbestyrelsens naturindsats inden for Grønt Danmarkskort.***

*Se også 'Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægning', 2018, jf. planlovens §29, stk. 1. De økologiske forbindelser skal forbinde eksisterende naturområder indbyrdes, hvor de kan indgå i et samlet naturnetværk bestående af de udpegede naturområder forbundet af økologiske forbindelser. De økologiske forbindelser er således med til at sikre store sammenhængende naturområder og muligheder for vandring og spredning af arter af vilde planter og dyr. **Kommunerne skal i deres vindmølleplanlægning tage hensyn til denne sammenhæng i naturen ved blandt andet i kommuneplanen at fastlægge retningslinjer, som sikrer, at det samlede naturnetværk beskyttes mod eventuelle negative påvirkninger, herunder påvirkningen fra etablering af vindmøller (se afsnit 4.6.3). Hensigten er at væsentlige ændringer for hovedprincipperne bag naturnetværket undgås.***

5. Lokalplanlægning for områder til vindmøller

5.1 Forhold til kommuneplanen

*Kommunalbestyrelsen kan udarbejde en lokalplan inden for rammerne af kommuneplanen. **Ligger det ønskede projekt udenfor kommuneplanens rammer, kræves der en ændring af kommuneplanen, før en lokalplan med det ønskede indhold kan vedtages.***

"Vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller"

Vej nr. 9317 af 26/01/2022 (Gældende)

<https://planinfo.dk/publikationer-og-vejledninger/2022/jan/vejledning-om-planlaegning-for-og-tilladelse-til-opstilling-af-vindmoeller>

<https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2022/9317>

Placeringen strider også imod anbefalingerne fra Dansk Naturfredningsforening:

<https://aktiv.dn.dk/sagsarbejde/landskab/vindmoller/>

- DN foreslår at placere vindmøller på landbrugsjord og **områder i nærheden af tekniske anlæg, som motorveje, industriområder og energiinfrastruktur.**
- **DN er imod vindmøller i beskyttede naturområder, fredede områder, nationalparker og værdifulde landskaber, hvis de strider mod udpegningens formål.**

Den nærmeste vindmølle tænkes placeret ca. 630 m stik syd for ejendommen Høvdingsgårdallé 2.

Lydniveauet fra vindmøllerne bør også ses i sammenhæng med den landskabelige værdi. Da landskabet er stort set uforstyrret af trafik, og der hverken er naboer eller industrielle installationer, vil lydgenerne fra vindmøllerne opleves kraftigere end ved trafikerede områder, ved motorvej eller industrielle områder. Især om natten kan lydgenerne medføre søvntab og stress.

Da **grænsen for skyggekast** på 10 timer årligt, derfor hurtigt vil overskrides, bør der inden evt. planlægning udføres måling af sol/skyggetimer på ejendommen.

4.4.2 Skyggekast Gener fra vindmøller som følge af skyggekast fra vingerne afhænger af de meteorologiske forhold for så vidt angår sol og vind, som i høj grad er årstidsbestemt. **Generne bør, ligesom støjgener, vurderes i forhold til både beboelse og udendørs opholdsarealer som haver og terrasser m.v. i umiddelbar tilknytning til beboelsen.**

Se "Vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller"
Vej nr. 9317 af 26/01/2022 (Gældende)

<https://planinfo.dk/publikationer-og-vejledninger/2022/jan/vejledning-om-planlaegning-for-og-tilladelse-til-opstilling-af-vindmoeller>

<https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2022/9317>

Venlig hilsen

Malene Bach Sørensen, den 5.11.2023
Høvdingsgårdallé 2
4735 Mern

6.11.2023

Ang.: Indsigelse ifm.planer om etablering af vindmølle anlæg V1 ved Høvdingsgård

Undertegnede ejer af ejendommen Tranehuset beliggende Kalvehavevej 20, 4735 Mern, fremsender hermed indsigelse mod etablering af vindmølle anlæg V1 ved Høvdingsgård

Under henvisning til kommunens fremsendte informationsmateriale efter mødet i Mern Forsamlingshus den 31.10.23, bemærkes, at kortet for placering af vindmøller ved projekt V1 ikke medfølger i sammenhæng med beskrivelsen af fjernvarmeanlægget for Mern. Konsekvensen heraf kan betyde, at områdets beboere ikke er opmærksomme på de følger, placeringen af vindmøllerne kan have i forbindelse med fjernvarmeanlægget.

Derfor anmodes der om, at kortet eftersendes i sammenhæng med den fremsendte beskrivelse af fjernvarmeanlægget, så placeringen af vindmøllerne fremgår, i lighed med de andre projekter. Endvidere bør indsigelsesfristen forlænges, så de berørte beboere har mulighed for at reagere, på lige fod med de andre projekter.

Konflikt i forhold til Planloven

Kulturarvsdimensionen af opførelse af vindmøller er ikke tilstrækkeligt belyst og er i potentiel konflikt med div. Lovsæt.

Planloven stiller krav om, at kommunerne varetager de kulturhistoriske interesser både i byerne og på landet.

Konflikt i forhold til Kommuneplanen

<https://kommuneplan-2022.vordingborg.dk>

Kommuneplanen skal indeholde retningslinjer, der sikrer de udpegede kulturmiljøer og en oversigt over bevaringsværdige bygninger, mens lokal- planer kan præcisere og uddybe, hvilke hensyn der gælder for de enkelte kulturmiljøer og bygninger.

I Vordingborg Kommunes kommuneplan er det formulerede mål for kulturmiljøer at:

”Vordingborg Kommune vil profilere sig med en bevidst og høj kvalitet inden for en sikring af kulturmiljøerne som kulturarvskommune”.

”I landskabet skal der værnes om de klassiske kulturhistoriske monumenter og mere ydmyge kulturhistoriske spor”.

Endvidere står der i Kommuneplanen at:

”Den fortsatte indsats for at beskytte og bevare kommunens kulturarv skal styrkes.”

”Den fortsatte indsats for at beskytte og bevare kommunens kulturarv og landskabelige værdi skal styrkes.”

Vordingborg Kommune ønsker ifølge kommuneplanen i ”....særlig grad at værne om en række kulturmiljøer, der skiller sig ud ved at kendetegne kommunen. Fortidsminder, hovedgårde og godslandskaber, bygninger og bebyggelse opført efter en særlig lokal tradition, industri anlæg og topografi knyttet til roer, hør, kridt- og flint”.

”Der skal inden igangsættelse af byggeri, anlægsarbejder og andre indgreb, der i væsentlig grad vil påvirke oplevelsen eller kvaliteten af de kulturhistoriske værdier, foretages en konkret vurdering af, om sådanne indgreb vil være i strid med hensynet til kulturhistoriske interesser”.

”De udpegede kulturhistoriske elementer i landskabet skal så vidt muligt bevares og i nødvendigt omfang plejes. Inden der iværksættes byggeri, anlæg, vandindvinding, større skovrejsninger, ændringer i vandløb, alléer, vejtræer, fjernelse af gamle skel, levende hegn samt andre forhold, der ændrer kultursporenes tilstand, skal der foretages en konkret kulturmiljøvurdering”.

Det er mildes talt problematisk, at det i forbindelse med udpegningen af kulturhistoriske elementer ikke er blevet fulgt op af kommunen ! Hverken Godsernes hovedhuse, avls- eller landsbrugsbygninger eller den bebyggelse som har hørt under godsernes skov- og landarbejderhuse, godsforvalterboliger etc. er blevet registreret. Godslandskaberne omtales som værdifulde i rapporten Kulturarvskortlægning Mern, som er udarbejdet af Cowi i samarbejde med Vordingborg Kommune i 2008, men der er ikke gennemført nogen konkret juridisk kulturmiljøvurdering.

For at kunne udrede konsekvensen af hvilken indvirkning anlæggelse af vindmøller vil have på kulturarvsværdierne, bør der gennemføres SAVE-registrering af den bebyggelse som vil blive berørt af tiltaget. Dette gælder godslandskabets hoved- og avlsbygninger, tilhørende enkeltgårde og lands- og skovarbejderboliger, husmandssteder mv. Uddrag fra rapporten Kulturarvskortlægning Mern , som er Udarbejdet af Cowi i samarbejde med Vordingborg Kommune i 2008:

https://www.vordingborg.dk/media/dl2nqe5j/mern-kulturarvskortlaegning_kom.pdf:

Godslandskaberne på Sydsjælland er bemærkelsesværdige kulturgeografiske landskabstræk. Her ses et kulturlandskab som er markant og stedsspecifikt for Sydsjælland: store områder med dyrket land som afbrydes af skove. Enhver kan nærme sig disse hovedgårde ad offentlig vej i form af statelige alléer og uden krænkelser af privatlivets fred opnå et indtryk af arkitekturen, parkernes omfang og til dels beplantning, økonomibygningernes mangfoldighed og kendetegn, de forskellige folkeboliger drysset rundt omkring i skovene og det åbne land, stengærder, mindsten, de store marker, der nu næsten over en kam dyrkes med korn eller frø – kort sagt alle de materielle spor der til sammen understreger godslandskabets egenart. Landbebyggelsen omkring Mern by er i høj grad præget af godslandskabet. Blandt bebyggelsen på landet indtager de mange større gårde og godser en fremtrædende plads ved siden af landsbyerne. Med store hoved- og avlsbygninger, tilhørende enkeltgårde og arbejderboliger samt store jordtilliggende udgør godserne et værdifuldt, bygningskulturelt miljø af stor betydning for hele området.

I Vordingborg Kommunes landskabskarakteranalyser er landskabet omkring den karakteristiske Høvdingsgårdallé beskrevet under *Oplevelsesrige landskaber*

”Herregårdene Lilliendal og Høvdingsgård, som er forbundet med en allé, indgår i det sidste udpegede område...”

”7-østsjællandsgodslandskab-ved-mern”

<https://www.vordingborg.dk/borger/bolig-og-byggeri/byggeri/byggeri-i-landzone/landskabskarakteranalyser/>

Konflikt i forhold til Naturbeskyttelsesloven

Området er omfattet af Grønt Danmarkskort.

Opsætning af anlæg på grønne arealer og økologiske korridorer går imod kommuneplanen:

”Men på samme måde som andre tekniske anlæg, skal vedvarende energianlæg ikke placeres i beskyttet natur og naturudpegede områder (fx Grønt Danmarkskort).”

”Som udgangspunkt skal områder udpeget som større uforstyrrede landskaber, bevaringsværdige landskaber og/eller værdifulde kulturlandskaber friholdes for nye anlæg”

4.6.2 Varetagelse af naturinteresser i kommuneplanlægningen.

Kommuneplanen skal ifølge planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 14, indeholde retningslinjer for varetagelse af naturbeskyttelsesinteresserne, som udgøres af naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, herunder... **økologiske forbindelser... og for prioritering af kommunalbestyrelsens naturindsats inden for Grønt Danmarkskort.**

Se også 'Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægning', 2018, jf. planlovens §29, stk. 1. De økologiske forbindelser skal forbinde eksisterende naturområder indbyrdes, hvor de kan indgå i et samlet naturnetværk bestående af de udpegede naturområder forbundet af økologiske forbindelser. De økologiske forbindelser er således med til at sikre store sammenhængende naturområder og muligheder for vandring og spredning af arter af vilde planter og dyr. **Kommunerne skal i deres vindmølleplanlægning tage hensyn til denne sammenhæng i naturen ved blandt andet i kommuneplanen at fastlægge retningslinjer, som sikrer, at det samlede naturnetværk beskyttes mod eventuelle negative påvirkninger, herunder påvirkningen fra etablering af vindmøller (se afsnit 4.6.3).** Hensigten er at væsentlige ændringer for hovedprincipperne bag naturnetværket undgås.

5. Lokalplanlægning for områder til vindmøller, herunder forhold til Kommuneplanen

Kommunalbestyrelsen kan udarbejde en lokalplan inden for rammerne af kommuneplanen. **Ligger det ønskede projekt udenfor kommuneplanens rammer, kræves der en ændring af kommuneplanen, før en lokalplan med det ønskede indhold kan vedtages.**

”Vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller”
Vej nr. 9317 af 26/01/2022 (Gældende)

<https://planinfo.dk/publikationer-og-vejledninger/2022/jan/vejledning-om-planlaegning-for-og-tilladelse-til-opstilling-af-vindmoeller>
<https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2022/9317>.

Placeringen strider også imod anbefalingerne fra Dansk Naturfredningsforening:

<https://aktiv.dn.dk/sagsarbejde/landskab/vindmoller/>

- - DN foreslår at placere vindmøller på landbrugsjord og **områder i nærheden af tekniske anlæg, som motorveje, industriområder og energiinfrastruktur.**
- - **DN er imod vindmøller i beskyttede naturområder, fredede områder, nationalparker og værdifulde landskaber, hvis de strider mod udpegningens formål.**

Den nærmeste vindmølle tænkes placeret ca. 1.200 m stik syd for ejendommen Kalvehavevej 20.

Lydniveauet fra vindmøllerne bør også ses i sammenhæng med den landskabelige værdi. Da landskabet er stort set uforstyrret af trafik, og der hverken er naboer eller industrielle installationer, vil lydgenerne fra vindmøllerne opleves kraftigere end ved trafikerede områder, ved motorvej eller industrielle områder. Især om natten kan lydgenerne medføre søvntab og stress.

Da **grænsen for skyggekast** på 10 timer årligt, derfor hurtigt vil overskrides, bør der inden evt. planlægning udføres måling af sol/skyggetimer på ejendommen.

4.4.2 **Skyggekast** Gener fra vindmøller som følge af skyggekast fra vingerne afhænger af de meteorologiske forhold for så vidt angår sol og vind, som i høj grad er årstidsbestemt.

Generne bør, ligesom støjgener, vurderes i forhold til både beboelse og udendørs opholdsarealer som haver og terrasser m.v. i umiddelbar tilknytning til beboelsen.

Se ”Vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller”
Vej nr. 9317 af 26/01/2022 (Gældende)

<https://planinfo.dk/publikationer-og-vejledninger/2022/jan/vejledning-om-planlaegning-for-og-tilladelse-til-opstilling-af-vindmoeller>
<https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2022/9317>

Med Venlig hilsen
R.C.Jacobsen
Kalvehavevej 20
4735 Mern

Fra: Christian Erik Kampmann

Sendt: 6. november 2023 09:26

Til: Høring-plan <hoering-plan@vordingborg.dk>

Emne: Høringssvar i fortsættelse af info-møde 31. oktober

Vi deltog i informationsmødet den 31. oktober i Mern hvor vi blev præsenteret for de 6 indkomne forslag til vindmøller og solceller øst for motorvejen.

Vi har dels en generel kommentar til projekterne, dels specifikke kommentarer til projekt V1 Høvdingsgård hhv. projekt H4 Oremandsgård.

Generelt

For at øge opbakningen blandt lokale borgere i de områder som bliver påvirket af solceller og/eller vindmøller, anbefaler vi at man etablerer "folkemøller", hvor kommunens borgere (formodentlig med et afstandskrav til projektet) tilbydes anparter i projektet til en fordelagtig pris. Dette er helt i tråd med ånden bag de tilknytningskrav man havde for statslige tilskud til vindmøller i 1980'erne og 90'erne, som det beskrives i Rigsrevisionens "Beretning om statens driftstilskud til vindmøller" i 2000.

Citat:

Der fandtes indtil elreformen i 1999 2 sæt regler, der er vigtige i forbindelse med administrationen og kontrollen med driftstilskuddet til vindmøller. Det ene sæt regler vedrørte lovgrundlaget for beregning og udbetaling af tilskuddet og indeholdt bestemmelser om satser, afregningsform mv. Herunder hørte i perioden fra 27. december 1991 og frem til 2. juni 1999 lov om tilskud til elproduktion – tilskudsloven – og efter 2. juni 1999 lov om elforsyning. Det andet sæt regler vedrørte bestemmelser om, hvem der kan eje vindmøllerne, herunder krav om tilknytningen til lokalområdet mv. Reglerne fremgik af bekendtgørelse nr. 1148 – tilslutningsbekendtgørelsen – som trådte i kraft 1. januar 1997. Denne bekendtgørelse var udstedt i medfør af lov om udnyttelse af vedvarende energikilder af 7. oktober 1992. De bestemmelser i tilslutningsbekendtgørelsen, som begrænsede mulighederne for at eje vindmøller og vindmølleandele, blev ophævet 22. maj 2000.

Siden 1986 har der været regler om, at ejere af vindmøller og af andele i vindmøller opført efter 1985 skal have en personlig tilknytning til lokalområdet, hvor den pågældende vindmølle er opstillet. I de regler, der var gældende frem til 1. januar 1997, ansås en person for at have tilknytning til lokalområdet, hvis den pågældende havde bopæl i den kommune eller nabokommune, hvor vindmøllen var opstillet. Hvis personen flyttede fra lokalområdet, skulle han derfor afhænde andelene. Ved personligt ejede vindmøller skulle vindmøllen være beliggende på en ejendom, som vindmølleejeren ejede og havde bopæl på.

Ved ikrafttrædelsen af tilslutningsbekendtgørelsen ændredes reglerne om lokaltilknytning for ejere af vindmølleandele, mens bopælskravet for enkeltmandsejede møller blev opretholdt stort set uændret.

...

Det fremgik af bekendtgørelsen,

1. at den samme person ikke samtidig kunne eje flere enkeltmandsejede vindmøller, eventuelt i forskellige elforsyningsselskabers distrikter,
2. at ejeren skulle have bopæl på den ejendom, hvor den enkeltmandsejede vindmølle var opstillet,
3. at en person ikke kunne eje andele, der tilsammen udgjorde mere end 30.000 kWh,

4. at ejere af enkeltmandsejede vindmøller ikke samtidig kunne eje andele, og
5. at ejere af andele skulle have lokaltilknytning på tidspunktet for erhvervelsen af vindmølleandelen eller vindmølleandelene

Citat slut

Vi mener at et krav om medejerskab for naboerne til projekterne vil lette den modstand som vi ellers oplever ("ikke i min baghave"), dels fordi det vil give os en følelse af at være med i projekterne og få indflydelse på dem fremover, dels fordi de gener som måtte følge med for naboerne vil kompenseres af en økonomisk gevinst fra projektets overskud. Man kunne forestille sig, at tilbud om anparter til kostpris erstatter kompensationen for evt. værditab og at den enkelte borger kan vælge mellem de to. Den tilbudte andel bør, ligesom det vel vil være tilfældet med kompensation for værditab, være proportional med den pågældende ejendoms offentlige værdiansættelse (når denne på et tidspunkt bliver rensset for de fejl, som har været i medierne siden det nye evalueringssystem blev indført). Prisen pr. anpart bør være ansat sådan at nutidsværdien af investeringen, baseret på den statslige kalkulationsrente, nogenlunde svarer til kompensationen for værditabet.

Ideelt set mener vi at forslaget i det omfang det overhovedet er muligt bør være et krav.

Ad V1 Høvdingsgård

Vi finder at en kombination med vindmøller og fjernvarme i Mern er en fremragende ide, både ud fra et energiteknisk synspunkt (hvor energien udnyttes optimalt ved kombinationen af vindkraft og anlæggets varmepumpe(r) og man har mulighed for forsyning fra forskellige kilder, fx biogas. Men også ud fra et lokalt indirekte "medejerskab", jfr. vores generelle kommentar ovenfor. Dog mener vi at det at tilbyde fjernvarmen til Mern by og ikke til de ejendomme i postnummer 4735 som ligger uden for byen men alligevel vil være påvirket af projektet, ofte i højere grad en byboerne i Mern, ikke er retfærdigt. Anlæg af rørene er naturligvis dyrere jo længere man er fra anlægget, men som minimum bør de "udenbys" beborerne få en dispensation som modsvarer den store fordel som fjernvarme vil give de ejendomme som bliver tilsluttet. Men en bedre løsning ville være at det var muligt at blive tilsluttet, evt. til en højere tilslutningsafgift, med andre ord at selskabet ville have forsyningspligt på samme måde som det er tilfældet for andre forsyningselskaber (vand, el, telefoni, mv.).

Ad H4 Oremandsgård

Projektet omfatter tre vindmøller. Så vidt vi kan bedømme fra kortet ligger de to møller mod NØ i nogenlunde afstand til naboer, undtagen selve Oremandsgård Gods, mens møllen længst mod SV har en del flere ejendomme inden for hhv. 1 og 1,5 km. Man bør derfor overveje om projektet skal modificeres til at der kun er to møller, hvor møllen mod SV droppes. Vi er ikke i stand til at tælle antallet af ejendomme og deres afstand til møllerne men vil foreslå at kommunen, som sikkert råder over de nødvendige registre og GIS-programmer, laver en sådan analyse og, hvis der er markant forskel, forlanger mølle mod SV droppet fra projektet.

Med venlig hilsen,

Birgitte og Christian Erik Kampmann

Trekanten 1A
4735 Mern

Fra: Annemette Slorup

Sendt: 6. november 2023 09:25

Til: Høring-plan <hoering-plan@vordingborg.dk>

Emne: Høring - vindmøller Tolstrup og Høvdingegården (V1 og V3)

Til Vordingborg kommune.

Hermed høringssvar angående etablering af vindmøller ved Høvdingegård og Tolstrup.

Vi finder det udfordrende, at der ansøges om etablering af flere vindmøller i vores område, hvor vi i forvejen har udsigt til 3 vindmøller.

Vi bor i et naturskønt område med udsigt til marker og skove - og kan være nervøse for, at både udsyn og støj vil være til gene, hvis der etableres yderligere end allerede etablerede - for ikke at nævne størrelsen/højden på vindmøllerne, som vil være synlige langt ude i horisonten.

Vi bor i et yderområde, som er lidt udfordret på bosætningen for bl.a børnefamilier, hvilket bl.a. skyldes ingen eller begrænsede busforbindelser til og fra skoler/byer, langt til indkøb mv., derfor finder vi det vigtigt at fokusere på den smukke natur som pejlemærke for vores område.

Herudover tvivler vi på at få gavn af etablering af byvarme i Mern, da vi bor uden for selve Mern by.

Med venlig hilsen

Anne-Mette Slorup

Østergårdstræde 27,

4735 Mern.

Østergårdstræde 4-11-2023

Vedrørende Vordingborg Kommunes strategiplan for DK 2020- Klimaplan – Solceller og vindmøller

Projekt "Fremtidens grønne energi"

Vedrørende projektforslag

- V1: Vindmøller ved Høvdingsgård.

Den 31. oktober deltog vi til informationsmødet i Mern forsamlingshus omhandlende projekterne øst for motorvejen. Vi er naboer til Høvdingsgård jorde, hvorpå der er ideer og forslag om at opstille 2 x 150 meter høje vindmøller.

På mødet blev det fremlagt at de påtænkte opstillede vindmøller på Høvdingsgård jorde skal blive til gavn for nærområdet, altså Mern by med henblik på fjernvarme.

Vi bor på Østergårdstræde 56 og vil blive naboer til kæmpevindmøllerne, hvilke vi på det kraftigste vil gøre indsigelse imod.

Vi er i forvejen generet af støjen fra de vindmøller der står i Tolstrup på Møllebanken, som lyder som et korn-tørreri. Vi hører møllerne når vi vil sidde ude i haven om sommeren for at nyde den ellers smukke natur.

Den støjforurening der er fra vindmøllerne i Tolstrup generer os ikke kun i dagtimerne, men også når vi skal sove. Det gør det svært at få en sammenhængende søvn, så vi kan være friske til den efterfølgende arbejdsdag. Vi tør slet ikke tænke på de konsekvenser det vil få for os, når vi tænker på hvor høje de påtænkte vindmøller vil være. Der er lavet undersøgelser der viser at Vindmøller på 150 meter kan høres og mærkes i lavfrekvensområde 3,5 kilometer væk og vi bor helt tæt på.

Anders Andersen begrundet som en del af planen, at der er efterspørgsel på grøn el fra en økolog i nærområdet. Hvis Anders Andersen kendte til det at være økolog ville han vide at "vi" på nuværende tidspunkt i DK giver tilladelse til at anvende midler fra det konventionelle landbrug i økologien, når bare der er søgt om det. Dette på baggrund af, at "vi" i DK ikke er så lang fremme på den økologiske side, som "man" i DK godt vil være. (Vi er selv under omlægning til økologi). Her kunne det være rart at vide, hvilken økolog det er der efterspørger grøn el?

Ydermere kan vi undre os over, hvordan Anders Andersen kan argumentere for billigere strøm fra de 2 vindmøller på Høvdingsgård. Dette vil på ingen måde komme andre end dem der bor i selve Mern til gode i form af fjernvarme.

Anders Andersen vi har inviteret dig til en kop kaffe hos os, så du med egne ører selv kan høre de vindmøller der placeret ca. 1 km i fugleflugtslinje fra vores hjem. I din præsentation på mødet i Mern mente du ikke at vindmøller "støjer ret meget". Det gør de måske ikke, hvis "man" kun lige kører forbi dem og ikke selv bor i nærheden af dem. Vi glæder os til at vi sammen med dig kan tage en kop kaffe i haven, når vejret bliver lidt varmere.

Østergårdstræde 4-11-2023

Med vindmøllerne i Tolstrup og nu med udsigt til vindmøller på Høvdingsgård forudser vi sandsynligheden for at vi kan høre vindmøllestøj døgnet rundt på et urimeligt højt niveau. Det vil på sigt blive et generelt problem for flere borgere i kommunen med vindmøllestøj fra flere sider, hvis man vælger opstilling af vindmøller spredt ud i landskabet.

Ydermere kan vi spørge hvor grøn vindmøllerne på land er, når det nu er bevist at det er langt mere rentabelt på vand.

Vordingborg Kommune burde, som Peter fra V, Eva Sommer fra V, Peter Adler fra K, Heini Hahn -Løsgænger, Søren H fra O siger det og sætte vindmøllerne på vand. Herved vil borgerne i kommunen blive generet mindst muligt af støjen fra vindmøllerne og med et større afkast til kommunekassen. Ydermere vil vi bevare den smukke landlige natur.

Som et alternativ til de påtænkte vindmøller på Høvdingsgård tænker vi at "man" i stedet vil kunne opsætte solceller som i en af de andre solcelleprojekter. Herved slipper man også for at skulle grave diverse brugte møllevinger ned i jorden efter endt brug, som i Grænge på Lolland.

Desuden vil vi på Østergårdstræde kunne nyde den skønne natur der er i de økologiske områder for nærmiljøet uden yderligere støj.

Med Venlig Hilsen

Siff Solborg, Johnny Klovborg og Karin Klovborg

Østergårdstræde 56,

4735 Mern